

משרד התעשיית, המסחר והתעסוקה
מינהלת תוכנית סה"ב

כ"ז בתשרי תשס"ז
19/10/2006
2006-0127-988

לכבוד
החברות המפעילות

שלום רב,

הנדון: הנחיות בהתאם להמלצות ועדת המיר

בהמשך להמלצות הוועדה, אשר אושרו על ידי השר והועברו אליכם, להלן הנחיות תפעוליות ליישום ההמלצות:

1. אבחון מקצועי
א. האנכלוסייה:

1. מקבלי קצבת נכות.
 2. מי שנקבעה להם דרגת אי-כושר של 60% לפחות ועל אף קביעה זו אינם זכאים לקצבת נכות מסיבות שונות (כגון: נכות שארעה בחו"ל). לא כולל בעלי דרגת אי-כושר של 75% ועקרות בית נכות המחויבים לתכנית אישית של שעה בחודש בלבד. (בשלב הראשון המידע יימסר על ידי המשתתף באמצעות טופס שיקבל מהמוסד לביטוח לאומי ויתכן ובהמשך יועבר באופן ממוחשב).
 3. מי שנקבעה לו נכות נפשית כלשהי על ידי המוסד לביטוח לאומי. (המידע יימסר רק על ידי המשתתף עצמו באמצעות טופס רשמי שיוכן לעניין זה על ידי המוסד לביטוח לאומי).
 4. מי שהביטוח הלאומי קבע לו נכות רפואית בשיעור של 40% כאשר אחד מהסעיפים 25%, או בשיעור של 60% ולא איבד את כושרו לעבוד ב-50% ומעלה (בשלב הראשון המידע יימסר על ידי המשתתף באמצעות טופס שיקבל מהמוסד לביטוח לאומי ויתכן ובהמשך יועבר באופן ממוחשב).
 5. מטופלים כיום בשירותי בריאות הנפש (המידע יימסר על ידי המשתתף עצמו שיגיש אישור רשמי של שירותי בריאות הנפש המאשרים כי הוא מטופל שם).
 6. גברים ונשים 7 שנים לפני גיל פרישה הנמצאים מחוץ למעגל העבודה ומקבלים גמלת הבטחת הכנסה במשך 24 חודשים מתוך 30 החודשים האחרונים (המידע יימסר על ידי הביטוח הלאומי).
 7. גברים ונשים הנמצאים מחוץ למעגל העבודה ומקבלים הבטחת הכנסה במשך 5 שנים מתוך 6 השנים האחרונות (המידע יימסר על ידי הביטוח הלאומי).
 8. מי ששיתף פעולה ולא השתלב בעבודה לאחר ששהה במרכז במשך שנה (אי תשלום גמלה עקב סירוב או קיום תכנית אישית יגרום להתחלה מחודשת של מניית השנה), אלא אם כן הוא מצוי באותה עת בהכשרה מקצועית או בשירות בקהילה. במקרה כזה האבחון ייעשה בסיום המסגרת האמורה.
- "מי ששיתף פעולה ולא השתלב בעבודה" = מי שבמהלך שנת פעילותו במרכז היה כל העת בעילת מהל"ב, לא התקבל לעבודה כלשהי (פרט למי שנפלט ממקום העבודה אליו נשלח ובמהלך כל השנה לא עבד יותר מ-7 ימי עבודה), לא סירב לעבודה, קיים את תכניתו האישית באופן מלא, ואם לא קיימה באופן מלא, לא נעדר ממנה מעבר ליומיים בכל חודש. אי שיתוף פעולה דינו כדיון יום היעדרות. ההגדרה אינה כוללת: מי שהיה בחופשת מחלה מעל חודש ימים

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
מינהלת תוכנית מהל"ב

מהל"ב
ההכשרות הכנסה לתעסוקה בטוחה

- רצופים או 90 יום לא רצופים במצטבר; מי שהתקבל לגביו אישור המנהלה לאחור שהמרכז פנה למנהלת וזו שוכנעה שתהליך הטיפול במשתתף לקראת השמתו בעבודה עדיין לא מוצה.
- 9. כל מי שעל פי שיקול דעת המרכז יש צורך באבחון כאמור, כאשר בין היתר ישקלו:
 - א. משתתפים להם דו"ח סוציאלי המציין לגביהם אבחנה של מוגבלות שכלית (פיגור קל) או מגבלה נפשית או בעיות אישיות ומשתתפים שהמידע שנאסף עליהם תומך בצורך או בכדאיות המיידיים שבאבחון.
 - ב. משתתפים בעלי קשיי הסתגלות חברתית, הפרעות רגשיות ומוטיבציה ירודה, שביטויים בו: חוסר יציבות תעסוקתית, אי שירות מלא/חלקי בצה"ל על רקע תפקודי-הסתגלותי, ריבוי בעיות פסיכוסוציאליות, אבחון לקווי למידה והפרעות קשב וריכוז המונעים השתלבות תקינה בעבודה.
 - ג. התנהגויות עברייניות והתמכרויות (תוך תשומת לב לכך שמכורים זכאים להבטחת הכנסה בעילת התמכרות ולא נדרשים למבחן תעסוקה כלל).
 - ד. משתתפים בעלי חסמים מצטברים: השכלה נמוכה ו/או אי שליטה בשפה העברית ו/או חסמי תרבות.
 - ה. משתתפים החיים בשולי החברה שביטויים: דרות רחוב או חיים בנתק ממרבית המערכות החברתיות על פי אישור שירותי הרווחה או בריאות הנפש, כל מקרה לגופו. (תוך תשומת לב לכך שדרי רחוב זכאים להבטחת הכנסה באופן שאיגו מותנה בקיום מבחן תעסוקה ועל כן לא אמורים להישלח לתכנית כלל).
 - ו. מי שלא יצליח לעמוד בתכנית האישית שנקבעה לו לאחר האבחון המקצועי יופנה לפחות פעם אחת נוספת לאבחון לשם התאמה של תכנית אישית אחרת. והיה ותוצאות האבחון המקצועי השני יקבעו שלא ניתן לשלבו בתכניות אחרות או שניסה תכנית אחרת וגם בה לא עמד, יופנה למסלול חריגים.

ב. הגוף מבצע האבחון ושילובי האבחון:

האבחון המקצועי יתבצע בשני שלבים:

- שלב א':** אבחון מקצועי על ידי גורמים מקצועיים בלתי תלויים שאינם נמנים על עובדי המרכז אשר יאשרו על ידי מנהלת מהל"ב.
- שלב ב':** ועדה מקצועית בה ישתתפו מומחים בלתי תלויים שמקיפים את התחומים הבאים: רופא תעסוקתי, עובד סוציאלי או פסיכולוג תעסוקתי ומומחה שיקום. ועדה זו תחליט על המסלול המתאים למשתתפים שעברו את האבחון המקצועי (אין מניעה שהוועדה המקצועית תהיה גם הגוף שיבצע את האבחון המקצועי ובלבד שהיא עונה לתנאים המנויים לעיל):
 - 1. מסלול תכנית אישית - הוועדה תמליץ על מתווה התכנית האישית, תוך פירוט מרכיביה האפשריים, היקפה ומשך הזמן שיש להקצות לביצוע התכנית האישית.
 - 2. מסלול חריגים - הוועדה תמליץ להגיש בקשה לוועדות החריגים הקיימות במנהלה: הוועדה להפחתת היקף שעות התכנית האישית עד ל-15 שעות שבועיות, אשר בסמכותה להפנות בקשות גם לוועדות החריגים המוסמכת להחליט על הפחתת היקף שעות התכנית האישית עד לשעה בחודש.
- יובהר כי על התכנית האישית להיות בת 30-40 שעות שבועיות אלא אם כן ניתנה החלטה על הפחתת שעות ע"י הגורם המוסמך.

ג. אופן הפעולה:

- 1. משתתפים קיימים - תיערך בדיקה של משתתפים הנמצאים בתכנית ומי מהם שעונה לקריטריונים המנויים לעיל יופנה לאבחון המקצועי האמור. כל היתר ימשיכו בתכניתם האישית, שכזכור צריכה להיערך בהתייעצות עם המשתתף ולכלול את המרכיבים הקבועים בחוק שיש

משרד התעשיית, המסחר והתעסוקה
מינהלת תוכנית סג'ר

מהלב
ניהובטחות והכנסה לתעסוקה בטוחה

- בהם כדי לקדם את סיכויי השחלבותו של המשתתף בשוק העבודה. משתתף המסרב להשתתף באבחון כאילו סירב לקיים תכניתו האישית.
2. היערכות כמותית - מאחר ומדובר בשינוי שיש להחילו באופן מיידי על משתתפים רבים בתכנית (בעיקר אוכלוסיית המשתתפים שכבר שנה במרכזי התעסוקה ועל אף ששיתפו פעולה אין הצלחה בשילובם בעבודה) יש לפעול כדלקמן: בשלב ראשון ישלחו לאבחון העוונים לקטגוריות א' 1 - א' 7 ורק בשלב שני ישלחו לאבחון העוונים לדרישות הקטגוריות האחרות. עד לאבחון ימשיכו המשתתפים בתכניות האישיות שנקבעו להן והן תואמות את מצבם הבריאותי וכשרם הגופני.
3. משתתפים חדשים (כולל משתתפים החוזרים לתכנית) - כבר בשלב הקליטה ייבדק מי מתאים לאבחון מקצועי ולמי יש לקבוע תכנית אישית מיידי, בהתאם לכל הקריטריונים המנויים לעיל. בהתאם לתוצאות הבחינה ינותבו המשתתפים. משתתפים שינותבו לאבחון מקצועי, יהווה האבחון חלק מתכניתם האישית ועד לתוצאות האבחון הם מחויבים בתכנית אישית בת 30-40 שעות, התואמת למצבם הבריאותי וכשרם הגופני. יובהר כי זמן ההמתנה איננו חלק מהתכנית האישית אלא שעות האבחון בלבד. במידה והאבחון איננו מגיע לכדי 30 שעות שבועיות יש להכין תכנית אישית משלימה.
4. משתתפים שכבר עברו אבחון מקצועי בחודשיים האחרונים - אם האבחון האמור עונה על הקריטריונים הקבועים לעיל, ניתן להעבירו ישירות להחלטת הוועדה המקצועית. אם לא, או אם חלו שינויים במצב המשתתף ממועד האבחון, יש להעביר את המשתתף לאבחון מקצועי נוסף.
5. תכנית אישית עד לקבלת תוצאות האבחון והחלטת הוועדה המקצועית - על פי החקיקה הקיימת כיום חייבים כל המשתתפים בתכנית אישית בת 30-40 שעות שבועיות, אלא אם כן הגורם המוסמך לכך אישר את הפחתת השעות, בין אם בתקנות ובין אם באישור הפחתה פרטני. במקרה של צורך בהמתנה כלשהי, על התכנית האישית עד לתחילת הפעולה להתאים למאפייני המשתתף.
6. החלטת הוועדה באה לידי ביטוי בתכנית האישית של המשתתף שעליה ניתן לערור בפני ועדת הערר.

2. הגמישות מבחן התעסוקה

- על פי ההמלצות יש להפעיל מודל גמיש מבחינת היקף השעות, ההדרגתיות בביצוע מבחן התעסוקה ומרכיבי התכנית האישית. יש להפעיל את הגמישות, על פי החקיקה הקיימת כיום, כדלקמן:
- א. למשתתפים שנפלטו לאחרונה משוק העבודה ויש להם רקע תעסוקתי (למשל עבדו במשך שנה או שנתיים) תיקבע תכנית אישית גמישה יותר לתקופה של 3 חודשים והתכנית תכלול בעיקר חיפוש עבודה. אין שינוי בהיקף התכנית האישית.
- ב. למשתתפים הממתינים לקורס מקצועי או אולפן (כולל קורסים של משרד הקליטה) על פי החלטת הוועדה המקצועית, מומלץ להתאים תכנית אישית גמישה הכוללת בעיקר סדנאות מקצועיות קצרות. מודגש כי בזמן ההמתנה ניתן להפנותם לכל עבודה התואמת את כושרם הגופני ומצבם הבריאותי והם מחויבים בזמן ההמתנה לתכנית אישית מלאה כאמור.
- ג. למשתתפים העובדים במשרה חלקית תיקבע תכנית אישית עם דגש על חיפוש עבודה, שדרוג מיומנויות והכשרה מקצועית.
- ד. עבור משתתפים חד הוריים להם ילדים עד גיל 12 ועובדים במשרה חלקית תתוקן תקנה המאפשרת הפחתת היקף שעות התכנית האישית שלהם ל-22 שעות (לרבות שעות עבודה ושעות נסיעה). עד להתקנת התקנות לא ניתן להפחית את השעות.
- ה. למשתתפים ממשפחות רב בעייתיות: עם ילדים שבטיפול אינטנסיבי בשירותי הרווחה יוחל מבחן תעסוקה בהתחשב בתכנית הטיפול. הטיפול בהם ייעשה בהתייעצות עם נציגי שירותי הרווחה המטפל במשפחה.

משרד התעשייה, הנסחר והתעסוקה
מינהלת תוכנית מחליב

מהלב
נוהבטחת הכנסה לתעסוקה בטוחה

3. **שיקום תעסוקתי**
יש להמשיך ולשלוח משתתפים המתאימים לכך למסגרות שיקומיות, אלו שהוקמו על ידי מרכזי התעסוקה ומסגרות קיימות אחרות. יוכן תיקון חקיקה שיאפשר שליחת המשתתפים למסגרות מוכרות על ידי הביטוח הלאומי ומשרד הרווחה במסגרת התכנית האישית.
4. **הכשרה מקצועית**
 - יש להרחיב את השימוש בהכשרה מקצועית למשתתפי התכנית, וזאת בנוסף לסדנאות וקורסים קצרי טווח הניתנים על ידי המרכזים שמטרתם לסייע בהכנה והקניית מיומנויות לחיי עבודה.
 - מי שאובחן שמומלץ להפנותו להכשרה מקצועית, ישולב תחילה בהכשרה מקצועית, אלא אם כן ניתן להפנותו לעבודה התואמת את מצבו הבריאותי וכשרו הגופני.
 - משתתפים שאינם עובדים ואותרו כבעלי פוטנציאל לשדרוג תעסוקתי יופנו להכשרה מקצועית (גם ללא אבחון מקצועי).
 - ההכשרה המקצועית יכולה להינתן במקביל לתעסוקה חלקית.
 - משתתפים ששולבו בעבודה והתמידו בה לפחות שנה יקבלו מימון הכשרה מקצועית לאחר שעות העבודה - יוכן נוהל מתאים על ידי המנהלה ויועבר בהקדם להפעלה מיידית.
5. **הפרה בקורסים של עולים בעלי מקצועות רישוי**
 - הלמידה בקורסים של משרד הקליטה לעולים בעלי מקצועות רישוי תוכר כחלק מהתכנית האישית.
 - מרכז התעסוקה רשאי להפנות לקורסים האמורים גם משתתפים שאינם זכאים להם, לפי כללי משרד הקליטה, ובלבד שעל פי שיקול דעת המרכז מדובר ברישוי שיגדיל את סיכוייו של המשתתף להשתלב בעבודה.
6. **שיתוף פעולה עם שירותי הרווחה ועם המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות**
 - הגברת שיתוף הפעולה עם משרדי הממשלה הרלוונטיים ובעיקר משרד הרווחה.
 - הגברת שיתוף הפעולה עם הרשויות המקומיות ובעיקר עם המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות אלו, כדי לתת טיפול הוליסטי למשתתף.
 - כאמור לעיל, דו"ח מפורט של עו"ס יהיה אחד הכלים לאיסוף מידע רלוונטי ואיתור החסמים של משתתף, והכול מתוך שמירה על צנעת הפרט.
7. **שירות בקהילה**
 - השירות ינותב לשם רכישת ניסיון תעסוקתי ולא למטרות אחרות - כאשר יש להקפיד הקפדה מלאה על הנוהל שהופץ במרץ 2006 על ידי מנהלת מהל"ב.
 - הממשלה תפעל להכניס תיקון חקיקה שיאפשר הארכת שירות בקהילה מעבר ל-4 חודשים בהסכמת המשתתף בלבד ובתנאים שייקבעו על ידי המנהלה.
8. **שירותים תומכי עבודה**
 - תקרת הסכום המרבי לסבסוד שירותי שמירה על ילדים מועלה בזאת ל-2,000 ש"ח בחודש לכל ילד.
 - אנו מזכירים כי ניתן לעשות שימוש בשירותים תומכי עבודה לסיוע בשכר דירה למשתתפים המופנים לעבודה ומאבדים סיוע זה וזאת בתואי פוחת.

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
מנהלת תוכנית מהל"ב

מהל"ב
מהבטחת הכנסה לתעסוקה בטוחה

9. שופסי ועדת ערר

אנו מזכירים כי על טפסי הגשת ערר להיות זמינים במרכזים למשתתפים וזאת יחד עם כרטיסי הביקור של הוועדה ודפי הזכויות והחובות של ועדת הערר (וזאת בנוסף לזמינות של הטפסים באתר האינטרנט בוועדות הערר).
בשלב זה אין כל שינוי בוועדות הערר.

10. ביקורת

כפי שנמסר, בשנה הקרובה תועמקנה פעולות הביקורת במרכזים מטעם מנהלת מהל"ב.

בברכה,

דורית צובק
ראש המנהלה

העתק:

ח"כ אליהו ישי - שר התעשייה, המסחר והתעסוקה
גב' אורנה ורקוביץקי - מנהלת האגף להבטחת הכנסה, המוסד לביטוח לאומי
גב' בתיה כהן - המוסד לביטוח לאומי
גב' מרים שמלצר - מנהל המחקר, המוסד לביטוח לאומי
מר שאול מרידור - רכז עבודה וקליטה, משרד האוצר
עו"ד גלית יעקובוב - יועצת משפטית, מנהלת מהל"ב
מר עמיחי כץ - מנהל התקשרויות, מנהלת מהל"ב

משרד הבריאות, המסור והתעסוקה
מינהלת תוכנית מהליב

מהליב
מהבטחת הכנסה לתעסוקה בטוחה

תרשים מודל להטמעת האבחון המקצועי בעבודת מרכזי תעסוקה

